

Nesbyen kommune
Rukkedalsvegen 46
3540 NESBYEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brede Kihle, 32266865

Nesbyen kommune - Fylkesmannen trekker innsigelsen til planforslaget for sykkel- og tursti fra Syningen til sentrum på visse vilkår

Vi viser til brev av 16. januar 2020 fra Nesbyen kommune med anmodning om at Fylkesmannen trekker innsigelsen til forslag til detaljregulering for sykkel- og tursti fra Syningen til sentrum.

Med bakgrunn i at området ved Beia utgjør et nasjonalt viktig naturområde som fremstår som urørt fra tekniske inngrep, er vår primære faglige anbefaling at sykkelstien blir lokalisert til et annet område. Etter en samlet vurdering, hvor vi legger stor vekt på at sykkelstien skal ha minimale konsekvenser for naturmangfoldet i området, kan vi trekke innsigelsen til sykkelstien på visse vilkår. Det ene vilkåret er at de fire sikringsbuene som er foreslått innenfor det aktuelle verneområdet blir tatt ut av forslaget. Det andre vilkåret er at det innføres et krav i bestemmelsene om at endelig valg av sykkeltrasé fastsettes i samråd med en biolog med kompetanse på gammel barskog og at enkelte av de foreslåtte bestemmelsene fjernes, slik at mulighetene for tiltak innenfor arealet som er regulert til *andre idrettsanlegg* begrenses.

Bakgrunn

Vi har i brev av 6. september 2019 fremmet innsigelse til forslag til detaljregulering for sykkel- og tursti fra Syningen til sentrum.

Innsigelsen var begrunnet i at det ikke var tatt tilstrekkelig hensyn til de naturverdiene som er dokumentert i området. Det var blant annet foreslått at stien skulle gå gjennom en lokalitet med gammel granskog (*Beia-Sjåfunatten*) som i dag fremstår som et større uberørt område og som er vektet til å ha nasjonal verdi. Videre var det foreslått flere hytter/sikringsbuer innenfor området. Fylkesmannen vurderte at oppføring av hytter og opparbeidelse av sti gjennom en nasjonalt viktig naturtype kunne få negative virkinger for disse verdiene.

Fylkesmannen har fått tilbud om vern av et skogområde i Beia på over 13 000 dekar fra flere private skogeiere. Selv om det ikke formelt er varslet oppstart av dette arbeidet, er området kartlagt med hensyn til naturmangfold og det er dokumentert naturverdier av nasjonal verdi i området.

Som det står i utredningen¹ «*utgjør Beia et rimelig godt, enhetlig avgrenset skogsområde som favner om stor variasjon i topografi og vegetasjon og spenner fra sørboreal vegetasjonssone og opp til nordboreal og lavalpin vegetasjon på de høyeste toppene. Området utgjør over 13 kvadratkilometer med rimelig godt avgrenset skognatur som innenfor verneforslaget stort sett har eldre skog uten nyere inngrep. Selv om det er de høyereliggende områdene som har den eldste skogen må det dras frem som positivt de lavereliggende og mer produktive arealene som på sikt vil huse de største biologiske verdiene. Bortsett fra for parameterne rikhet, gamle løvtrær og gamle edelløvtrær så skårer Beia middels og høyt på alle målte parametere. Verneforslaget vurderes på bakgrunn av vurderte parametere til noe svakt nasjonalt verneverdig (***)*».

Vi ba om at de foreslåtte hyttene blir tatt ut av planforslaget og at stien blir lagt utenom lokaliteten med gammel granskog med nasjonal verdi (*Beia-Sjøfunatten*, ca. 3000 daa). Videre hadde vi innsigelse til bestemmelsene som i for liten grad styrte arealbruken innenfor beltet på 50 meter hvor det kunne tilrettelegges for sykkelsti med en bredde på inntil 90 cm. I bestemmelsene var det blant annet åpnet opp for hogst, etablering av helikopterlandingsplass, oppføring av byggverk som har tilknytning til sykkel- og turstien m.m. Det var også åpnet opp for at stien kunne justeres/flyttes uten krav om søknad.

For å diskutere mulige løsninger på innsigelsen ble det avholdt et dialogmøte i Drammen 13. januar 2020. Nesbyen kommune viste til at stien er ment å knytte sentrum tettere med fjellområdet og kommunens reiselivsdestinasjon ved Natten og Tverrlie. Det er et mål for kommunen å få til både et vern av området og etablering av sykkelsti. Det ble det enighet om at kommunen sendte over et bearbejdet forslag med anmodning om innsigelsen kunne trekkes.

Fylkesmannen har siden vært i dialog med Miljødirektoratet for å avklare forhold knyttet til frivillig vern.

I det bearbejdede forslaget fra kommunen, datert 16. januar 2020, er antall hytter/sikringsbuer redusert fra 7 til 5 stk. og størrelsen er redusert fra 30 m² til 16 m². Utover dette er det foreslått noen justeringer av bestemmelsene. Muligheten for etablering av plass til helikopterlanding, bålplass, gapahuk, skilting, beredskap og lignende er tatt ut av forslaget.

Når det gjelder sykkelstiraséen er det ikke foretatt noen endringer i denne, men det er åpnet opp for at stien kan ha en bredde på inntil 120 cm. Dette innebærer en økning på 30 cm fra høringsforslaget. Vi ser imidlertid at dette har vært planen hele tiden, stien skal ha en bredde på mellom 90-120 cm, jf. byggebeskrivelsen av sykkel- og turstien som er datert 26. april 2019.

Videre er det utredet to alternativer til traséen gjennom den gamle granskoglokaliteten *Beia-Sjøfunatten* (A-verdi) som det ble redegjort for i møtet 13. januar. Her kommer det frem at det er lagt vekt på at stien skal være familievennlig. Hvis stien blir lagt lenger mot nord vil den bli mere krevende å sykle, samtidig som tilretteleggingen blir mere omfattende. Hvis stien blir lagt lenger mot sør, vil konflikten med viktig naturmangfold være større. Valgt trase har en stigning som gjør den mindre krevende å sykle samtidig som den krysser lokaliteten med gammel granskog i et område med mye impediment og med lite naturmangfold. Kommunen mener derfor disse alternativene ikke er aktuelle.

¹ Blindheim, T., Abel, K., og Hofton, T. H. 2019. Naturverdier for lokalitet Beia, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus

På bakgrunn av ny dokumentasjon og endringer i planforslaget ber Nesbyen kommune om at innsigelsen blir trukket.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen vil vise til at området ved Beia som helhet er vurdert som et nasjonalt viktig naturområde og at området fremstår som urørt fra tekniske inngrep. Tilrettelegging for sykkelsti i området vil endre på dette og resultere i at området blir splittet opp. Med dette som bakgrunn vil vi derfor primært fraråde etablering av en sykkelsti i dette området. Som vi uttalte i vår høringsuttalelse er en av de største truslene mot biologisk mangfold at vi bygger ned arealene som er leveområde for truede og sårbare arter. Som følge av denne nedbyggingen akselererer tapet av naturmangfold. Det at store sammenhengende naturområder splittes opp, er også en trussel mot naturmangfoldet. Nasjonalt er det en negativ utvikling i den økologiske tilstanden for fjellet som økosystem. Bakgrunnen for dette er en forverring av tilstanden for naturmangfoldet i fjellet (Miljøstatus.no).

Etter en samlet vurdering har vi likevel kommet frem til at innsigelsen til selve sykkelstien kan trekkes på visse vilkår. I denne vurderingen har vi lagt vekt på Biofokus sin uttalelse i rapporten fra kartleggingen av naturverdier i forbindelse med frivillig vern. Her uttaler Biofokus bl.a. følgende: «*Vår vurdering er at en enkel løype som er godt lagt i terrenget og som tar hensyn til de ulike formene for vegetasjon som finnes vil gjøre forholdsvis liten skade på naturmangfoldet som helhet, men vil fremstå som et teknisk inngrep som deler området i to deler*». Vår vurdering er at den store naturtypelokaliteten som sykkelstien er planlagt å krysse, vil kunne opprettholde sin verdi som nasjonalt viktig, og i stor grad kan opprettholdes som én funksjonell enhet, uten at den fremstår som delt. Konsekvensene for naturmangfoldet vurderes som begrenset under følgende forutsetninger:

- Sykkelstien må ikke overstige planlagt bredde på mellom 90-120 cm,
- innenfor planområdet på 50 meters bredde ut fra planlagt stitrasé skal en vesentlig del av vegetasjonen, særlig tresjiktet, stå igjen etter at endelig trasé er valgt og stien er bygget.

For å unngå kanteffekter med reduksjon i naturverdier (vindfelling, utlufting/uttørking av skogsmiljø) og fragmentering av naturtypelokaliteten, er det viktig at sykkelstien i så liten grad som mulig fører til åpninger i kronesjiktet. Dette kan oppnås ved god planlegging.

Det ene vilkåret for å trekke innsigelsen er derfor at sykkelstien blir lagt i terrenget på en god måte som tar hensyn til naturmangfoldet, landskapet og terrenget i området. Det må innføres et krav i bestemmelsene om at stien skal fastsettes i samråd med en biolog med god kunnskap om gammel barskog. Det skal legges særlig vekt på å unngå skade på viktig naturmangfold i tillegg til at hensyn til terreng og landskap skal vektlegges. I områder med spesielle naturkvaliteter skal alternative traséer vurderes lokalt for å minske konflikter med viktige naturverdier.

Det andre vilkåret for å trekke innsigelsen til sykkelstien, er at de foreslåtte sikringsbuene tas ut av planen. Vi har vært tydelige siden oppstart av planarbeidet på at hytter/sikringsbuer ikke kan godtas i dette området. Vi kan bare akseptere sykkelstien under forutsetning om at inngrepene i området begrenses til anleggelsen av selve stien.

Vi mener behovet for sikringsbuene ikke er dokumentert og at de i realiteten vil kunne fremstå som etablering av private hytter i et område med naturmangfold av nasjonal verdi. Det er ikke ønskelig med etablering av dette i området, både fordi de i seg selv vil bidra til ytterligere nedbygging av et område med nasjonale miljøverdier, fordi de vil kunne medføre uheldig slitasje på miljøverdiene i

området gjennom bruken og fordi de vil kunne skape et press når det gjelder ytterligere utvikling i området. Hytter er heller ikke forenlig med et eventuelt framtidig naturvernområde og vil i seg selv bidra til å redusere graden av urørthet. Dette vil stride mot et evt. verneformål, der noe av formålet vil være å bevare et tilnærmet urørt område.

At kommunen har stilt krav om sikringsbuer for å kunne etablere sykkelstien, er kommunens eget valg – ikke et lovmessig krav. I oversendelsen fra kommunen står det at «*man manøvrerer seg inn i en bruk som er ukjent både for overordna myndigheter og kommunen*». Vi mener det er bra at kommunen prioriterer og vektlegger sikkerhet og beredskap, men dersom Nesbyen kommune mener det ikke er forenlig å legge til rette for en sykkelsti uten disse sikringsbuene, mener vi det bør sees på etablering av en sykkelsti i andre områder hvor naturverdiene ikke er like store og/eller der risikoen knyttet til sykling vurderes å være lavere.

Når det gjelder forslag til bestemmelser er det fortsatt setninger og formuleringer her som legger opp til tiltak som er i konflikt med naturverninteressene. Det må derfor tas en gjennomgang av dette før endelig vedtak. Vi viser blant annet til følgende bestemmelser som må tas ut av forslaget:

- *§ 3.1, første ledd, siste setning: Vegetasjonen rundt utsiktspunkter og rasteplasser kan tynnes for å gi gode lys og utsiktsforhold. Dette kan foretas uten varsling og søknad.*
- *§ 3.1, annet ledd: I området kan oppføres byggverk og utføres anlegg og terrenginngrep som har tilknytning til driften av området som sykkel- og tursti.*
- *§ 3.1, fjerde ledd: I området kan det foregå landbruksmessig drift som ikke er til ulempe for bruken av området til sykkel- og tursti.*
- *Kapittel 3.2 må tas ut i sin helhet*

Hvis et eventuelt verneområde for Beia blir vedtatt, er det verneforskriften som legger rammene for den videre arealforvaltningen for området. Reguleringsplanen blir underordnet etter at verneplanen blir vedtatt og det er Fylkesmannen som er myndighet etter verneforskriften. Før dette er på plass, er det viktig at reguleringsplanen ikke legger opp til tiltak som reduserer verneverdien. Dette er også viktig hvis området ikke blir vernet etter naturmangfoldloven. Uavhengig av om området blir vernet eller ikke, har området nasjonal verdi knyttet til viktig naturmangfold – gammel urørt barskog. De foreslåtte planene gir forholdsvis stort handlingsrom for hvordan sykkelstien kan etableres. Vi mener det er viktig at kommunen som tilsynsmyndighet etter plan- og bygningsloven følger opp byggingen av sykkelstien slik at den blir etablert på en best mulig måte for naturmangfoldet innenfor de rammene som er gitt.

Til slutt vil vi vise til at det er foreslått bestemmelser til en hensynssone som ikke er regulert inn i plankartet – *Særlige hensyn til bevaring av naturmiljø*. Her står det følgende: «*Innenfor hensynssonen skal det ikke ryddes mer skog enn det som må til for å bygge en god sti med trygge frisiktsoner og møteplasser. Ved bygging av sti og rydding av vegetasjon i forbindelse med frisiktsoner og møteplasser, skal planlagt sti befares med biolog før byggearbeidene for denne delen av sykkel- og turstien tar til. Dette for å sørge for at naturverdiene i området blir ivaretatt på best måte*». Vi mener bestemmelsen er bra, jf. våre vilkår for å trekke innsigelsen, men for at bestemmelsen skal være juridisk gyldig må hensynssonen reguleres inn i plankartet.

Vi ber derfor om at det tas en gjennomgang av plankart og bestemmelser før planforslaget eventuelt legges frem for endelig vedtak.

Konklusjon

Fylkesmannen trekker innsigelsen til selve sykkelstien i detaljregulering for sykkel- og tursti fra Syningen til Nesbyen sentrum på vilkår. Sikringsbuene innenfor det aktuelle verneområdet må tas ut av planforslaget og bestemmelsene må suppleres med krav om at traséen og utforming av stien blir fastsatt i samråd med biolog med god kunnskap om gammel barskog. Videre må bestemmelser som åpner for tiltak som er i konflikt med naturverninteressene tas ut av planforslaget. Formelt innebærer dette at innsigelsen til sikringsbuene og bestemmelsene opprettholdes.

Vi imøteser videre dialog hvis det er uklarheter knyttet til vilkårene.

Hvis våre vilkår for å trekke innsigelsen til sykkelstien ikke kan aksepteres, opprettholdes vår innsigelse av 06.09.19 i sin helhet, og det må det gjennomføres en mekling før saken eventuelt sendes over til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Klima- og miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens vegvesen region sør	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Miljødirektoratet	PB 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Viken fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Norges vassdrags- og energidirektorat	PB 5091 Majorstuen	0301	OSLO